

FINANSINIŲ PRIEMONIŲ TAIKYMO, JUOS DERINANT SU KITOMIS VIEŠOSIOMIS INTERVENCIJOMIS, GEBĖJIMŲ STIPRINIMAS

**Projekto bukletas
2017**

Funded by the
European Union

TURINYS

BENDROJI INFORMACIJA	02
PROJEKTO TIKSLAS	03
TYRIMŲ STUDIJA „VALDŽIOS INTERVENCIJŲ POVEIKIO FINANSINIŲ PRIEMONIŲ DIEGIMUI IR ĮGYVENDINIMUI VERTINIMAS“	04
SEMINARAI IR RENGINIAI	18
ASMENYS RYŠIAMS DĖL PROJEKTO IR PAGRINDINIŲ JO PRISTATYMŲ	24

BENDROJI INFORMACIJA

Lietuvos ir Kroatijos partneriai gavo subsidiją iš Europos Komisijos pagal priemonę „Parama regionams įvertinti galimą finansinių priemonių, remiamų ERPF, SF, ESF ir EŽŪFKP pagal reglamento (ES) 1303/2013 IV antraštinę dalį, panaudojimą“. Nuoroda: Subsidijos sutartis numeris 2015CE160AT070, pasirašyta 2016 m. gruodžio 16 d.

Subsidijos finansuojamas veiklas įgyvendino trys paramos gavėjai iš Lietuvos ir Kroatijos. Dvi vadovaujančiosios institucijos – Lietuvos Respublikos finansų ministerija ir Kroatijos Respublikos regioninės plėtros ir ES fondų ministerija bei viena tarpinė institucija – Lietuvos Respublikos Centrinė projektų valdymo agentūra. Be to, projekte dalyvavo du partneriai – Lietuvos viešųjų investicijų plėtros agentūra ir Kroatijos rekonstrukcijos ir plėtros bankas.

Mokslinius tyrimus vykdė ir konsultavimo paslaugas teikė konsorciumo nariai: „BGI Consulting“ (Lietuva), „Razbor“ (Kroatija), „Spatial Foresight“ (Liuksemburgas) ir „t33“ (Italija).

PROJEKTO TIKSLAS

Dalis subsidijos panaudota įsigyjant mokslinių tyrimų ir konsultavimo paslaugas, kuriomis siekiama stiprinti Lietuvos ir Kroatijos viešųjų institucijų gebėjimus naudoti finansines priemones, tvarkytis su rinkos nepakankamais viešajame sektoriuje ir tai daryti derinant su kitomis valdžios intervencijų formomis.

KONKRETŪS PASLAUGŲ TIKSLAI YRA:

- pateikti Lietuvos ir Kroatijos institucijoms statistinius ir analitinius duomenis, išvadas ir rekomendacijas, kurios suteiktų galimybę sukurti išsamų ir sistemingą požiūrį apie esamas viešąsias intervencijas rinkose, kur dominuoja bendros ekonominės svarbos paslaugos ir / arba kurios laikomos rekomenduotinomis gėrybėmis, visų pirma šiuose sektoriuose:

- VANDENS TIEKIMO IR NUOTEKŲ,

- KIETŪJŲ ATLIEKŲ TVARKYMO,

- ENERGETIKOS IR ENERGINIO EFEKTYVUMO,

- TRANSPORTO IR KOMUNIKACIJŲ,

- KULTŪROS IR TURIZMO,

- MIESTŲ REGENERAVIMO IR ATGAIVINIMO,

- SVEIKATOS PRIEŽIŪROS,

- ŠVIETIMO IR MOKSLO,

- SOCIALINĖS APSAUGOS.

- padėti institucijoms suprasti valdžios intervencijų poveikį rinkai, valdžios tikslams ir finansinių priemonių veikimui bei nustatyti optimalią finansinių priemonių ir kitų valdžios intervencijos priemonių pusiausvyrą.
- padėti Lietuvos, Kroatijos ir kitų valstybių narių institucijoms suprasti, kada ir kaip finansinės priemonės gali ar negali būti suderinamos su kitomis vyriausybės intervencijos formomis.

TYRIMŲ STUDIJA „VALDŽIOS INTERVENCIJŲ POVEIKIO FINANSINIŲ PRIEMONIŲ DIEGIMUI IR ĮGYVENDINIMUI VERTINIMAS“

Pagrindinis atlikto tyrimo tikslas – pateikti rekomendacijas dėl finansinių priemonių taikymo juos nuosekliai derinant su kitomis viešosiomis intervencijomis. Rekomendacijos apima nuostatas, kaip derinti politikos tikslus, jog būtų tinkamai išspręstos rinkos ir vyriausybės nesėkmės, susijusios su vyriausybės intervencijos priemonių taikymu, bei kaip veiksmingai suderinti įvairias valdžios intervencijos priemonės ir sektorių rekomendacijas dėl galimo finansinių priemonių taikymo.

VYRIAUSYBĖS INTERVENCIJOS PRIEMONIŲ KLASIFIKACIJA

Mokslinio tyrimo tikslai valdžios intervencijos priemonės buvo pasirinkta klasifikuoti kaip viešąsias paslaugas ir kitas intervencijos priemonės, t. y., finansavimas, pajamų rėmimas ir reguliavimas. Viešosios paslaugos – tai plataus masto intervencijos priemonės, kuriomis vyriausybė sprendžia rinkos nepakankamumą, o kitos intervencijos priemonės – tai viešųjų paslaugų teikimo priemonės arba jų teikimo reguliavimas. Taigi, finansavimas, pajamų rėmimas ir intervencijos rūšių reguliavimas buvo priskirti susijusioms viešosioms paslaugoms ir toliau vykdant mokslinį tyrimą analizuojami konkrečių paslaugų kontekste. Be to, klasifikavimo etape buvo pateiktos svarbiausios kiekvienos viešosios paslaugos pasiūlos ir paklausos savybės ir svarbiausia informacija apie kiekvieną intervencijos priemonę, susijusią su viešosiomis paslaugomis.

Remiantis šiame etape gauta informacija, tolesnei išsamiai analizei buvo pasirinktos svarbiausios viešosios paslaugos ir su jomis susijusios intervencijos priemonės. Atrankos kriterijai buvo apimtis (viešojo finansavimo ir susijusių intervencijos priemonių

skaičiaus prasme) ir tolesnio paslaugų teikimo liberalizavimo potencialias, taip pat galimybė įvesti finansines priemones.

VYRIAUSYBĖS INTERVENCIJOS PRIEMONIŲ POVEIKIO VERTINIMAS

Vyriausybės intervencijos priemonių poveikiui įvertinti viešosios paslaugos ir susijusios intervencijos priemonės buvo išanalizuotos pagal šiuos kriterijus: veiksmingumą, šalutinį poveikį, papildomumą ir prieinamumą.

VEIKSMINGUMAS. Kadangi konkurencinis spaudimas yra būtina sąlyga veiksmingam viešųjų paslaugų teikimui užtikrinti, buvo išanalizuotas skirtingų kiekvienos paslaugos teikėjų konkurencingumas. Norint suprasti konkurencinio spaudimo trūkumą, galimas kliūtis, trukdančias patekti į rinką, taip pat buvo išnagrinėtas ir kiekvienos susijusios intervencijos priemonės poveikis konkrečios paslaugos konkurencingumui rinkoje. Be to, buvo išanalizuotas paskirstymo veiksmingumas, tai yra, paklausos ir pasiūlos pusiausvyra. Tai itin svarbu, kadangi paslaugų trūkumas

lemia nuostolius vartotojams, o perteklius – neekonomišką viešųjų išteklių naudojimą. Siekiant nustatyti vyriausybės intervencijos priemonių trūkumus, ypatingas dėmesys buvo skiriamas mažo veiksmingumo atvejams.

ŠALUTINIS POVEIKIS. Siekiant nustatyti viešųjų paslaugų pašalinį poveikį ir susijusias intervencijos priemones, buvo išanalizuoti valdžios intervencijos priemonių išorės veiksniai. Siekiant nustatyti valdžios intervencijos priemonių trūkumus, kurie buvo nenumatyti planuojant intervencijos priemones, ypatingas dėmesys buvo skiriamas šalutiniam poveikiui.

PAPILDOMUMAS. Pokyčių, kuriuos lėmė taikomos intervencijos priemonės, apimtis buvo išanalizuota pagal valdžios intervencijos priemonių poveikį užimtumui, verslo konkurencingumui ir kapitalo investicijoms. Siekiant nustatyti valdžios intervencijos priemonių trūkumus, buvo analizuojami atvejai, kai įtaka minėtiems aspektams buvo nepakankama ir darė žalingą poveikį.

PRIEINAMUMAS. Siekiant įvertinti, ar pasiekti teisingumo tikslai, dėl kurių taikomos valdžios intervencijos priemonės, buvo išsamiai išanalizuotas viešųjų paslaugų prieinamumas tiesioginio

(t. y., išlaidų) ir netiesioginio prieinamumo prasme. Pavyzdžiui, tai apima prieinamumą gavėjų pajėgumų, laiko ir atstumo prasme, biurokratizmo apribojimus ir kt. Be to, siekiant nustatyti valdžios intervencijos priemonių trūkumus, buvo išanalizuotas susijusių intervencijos priemonių poveikis paslaugos prieinamumui, ir ypatingas dėmesys skirtas mažam prieinamumui.

VALDŽIOS INTERVENCIJOS FORMŲ NUOSEKLUMAS

Bendra viešųjų paslaugų teikimo darba buvo vertinama analizuojant tai pačiai paslaugai taikomų valdžios intervencijos priemonių nuoseklumą. Dvi intervencijos priemonės gali papildyti viena kitą, kai viena intervencijos priemonė sustiprina kitos intervencijos priemonės poveikį. Intervencijos priemonės gali prieštarauti viena kitai, kai jos taikomos skirtingais tikslais arba kenkia viena kitos poveikiui. Be to, dvi intervencijos priemonės gali viena kitą pakeisti, kai tikslus, kurių siekiama intervencijos priemone, galima pasiekti ir kitomis intervencijos priemonėmis. Intervencijos priemonės taip pat gali nedaryti viena kitai jokios įtakos. Ypatingas dėmesys buvo skiriamas atvejams, kai buvo neatitikimų,

siekiant pateikti rekomendacijų, kaip veiksmingiau suderinti skirtingų formų intervencijos priemonės.

VALDŽIOS INTERVENCIJOS PRIEMONIŲ ĮVERTINIMO PAMOKOS IR IŠVADOS

LIETUVOS VYRIAUSYBĖS INTERVENCIJOS PRIEMONIŲ ĮVERTINIMO PAMOKOS IR IŠVADOS. „MINKŠTOJO“ SEKTORIAUS INTERVENCIJOS PRIEMONIŲ ANALIZĖS IŠVADOS

„Minkštojo“ sektoriaus intervencijos priemonių analizės išvados (sveikatos priežiūra, socialinė apsauga, švietimas ir mokslas, kultūra ir turizmas) apima planavimo ir įgyvendinimo etapus. Jose ypatingas dėmesys skiriamas veiksmingumo, prieinamumo, papildomumo ir nuoseklumo aspektams.

Kalbant apie planavimą, kaip vieną pagrindinių klausimų, susijusių su visais analizuojamais sektoriais, galima paminėti neapibrėžtą intervencijos priemonių įgyvendinimo laikotarpį, paskirtį, tikslus ir rezultatus, kurių siekiama intervencijos priemonėmis.

Neapibrėžtas įgyvendinimo terminas lemia netikrumą ir viešųjų paslaugų naudotojams, ir teikėjams (pvz., kompensacijų vaikams, lankantiems privačias ikimokyklinio ugdymo įstaigas, atvejais). Visgi svarbu pažymėti, kad nebūtina laikotarpį apibrėžti metais ar konkrečiomis datomis. Intervencijos priemonės gali būti nustatytos iki tam tikro rezultato pasiekimo. Visgi su tuo susijusi problema, kad daugumos intervencijos priemonių atveju jų paskirtis ir pagrindiniai tikslai nėra aiškiai apibrėžti dokumentuose, kuriuose jos numatytos. Šis neapibrėžtumas sukelia sunkumų vertinant konkrečių intervencijos priemonių poreikį ir svarbą, apibrėžiant siekiamus rezultatus, ir vertinant jų siekimo pažangą.

Atotrūkį tarp planuojamų intervencijos priemonių įgyvendinimo apimtį ir faktinių viešųjų įstaigų galimybių jas visiškai įgyvendinti taip pat galima vertinti kaip vieną iš planavimo trūkumų. Vienas iš tokio atotrūkio pavyzdžių –privalomojo sveikatos draudimo įmokų kompensacija iš valstybės biudžeto tam tikroms visuomenės grupėms. Net jei valstybė yra įsipareigojusi kompensuoti privalomojo sveikatos draudimo įmokas 19 skirtingų socialinių grupių ir užtikrinti, kad jos gaus tokios pačios

kokybės ir tiek pat sveikatos priežiūros paslaugų, kaip ir tie, kurie moka privalomojo sveikatos draudimo įmokas, šių visuomenės grupių vienam asmeniui finansavimas iš valstybės biudžeto yra dvigubai mažesnis, nei moka kiti apdraustieji.

Veiksmingumo prasme visiems analizuojamiems sektoriams svarbūs du pagrindiniai aspektai. Veiksmingai įgyvendinti intervencijos priemonės trukdo koordinavimo tarp institucijų, atsakingų už planavimą ir įgyvendinimą, stoka. Pavyzdžiui, sveikatos apsaugos ir švietimo įstaigų tinklų reformos atvejais jų įgyvendinimas vėluoja, kadangi trūksta koordinavimo tarp ministerijų, atsakingų už reformų įgyvendinimą, ir savivaldybių, kurios yra institucijų, kurios turi būti reformuotos, steigėjos. Koordinavimo trūkumas taip pat sumažina ESIF intervencijos priemonių įgyvendinimo veiksmingumą. Pavyzdžiui, kultūros ir turizmo sektoriuje taikoma priemonė, kuria siekiama gerinti kultūros įstaigų infrastruktūrą, o šių įstaigų veikla finansuojama iš valstybės biudžeto. Tačiau šios dvi intervencijos priemonės nėra tarpusavyje suderintos. Todėl gali būti, kad institucijos, gaunančios ESIF intervencijos priemonės infrastruktūros gerinimui, vėliau negaus lėšų kultūros ir meno veiklos vykdymui.

Kita problema, kuri trukdo veiksmingai įgyvendinti intervencijos priemones, – finansavimo mechanizmų skaidrumo trūkumas. Pavyzdžiui, švietimo įstaigos finansuojamos naudojant mokinio krepšelius. Tačiau mažoms švietimo įstaigoms, esančioms kaimo vietovėse, dėl nepakankamo mokinių skaičiaus mokinio krepšelio lėšų ne visada pakanka padengti paslaugų teikimo išlaidas. Siekiant užtikrinti šių įstaigų veiklą, įvestas šioms įstaigoms taikomas mokinio krepšelio apskaičiavimo koeficientas, tada skirtas papildomas finansavimas iš savivaldybių biudžetų arba mokinio krepšelio lėšos, skirtos kitiems tikslams (pvz., neformaliajam ugdymui finansuoti), yra naudojamos formaliojo ugdymo veiklai padengti. Su panašiomis problemomis susiduriama ir sveikatos priežiūros įstaigų ar pagyvenusių žmonių priežiūros įstaigų finansavime.

Dėl prieinamumo, viena iš problemų yra nepakankamas esamos atsakingų valdžios institucijų teikiamų paslaugų paklausos ir pasiūlos suvokimas. Pavyzdžiui, socialinės globos tarnybos nežino viso galimų naudotojų sąrašo. Išsamaus suaugusiųjų neformaliojo ugdymo teikėjų sąrašo taip pat nėra. Kai taikant ESIF priemones, kuriomis siekiama atkurti kultūros paveldo

objektus, trūko informacijos apie tokių priemonių poreikį, buvo netgi atidėtas jų įgyvendinimas. Be to, netgi kai žinoma galima paslaugos paklausa, viešosios institucijos ne visada imasi veiksmų, kad padidintų šios paslaugos naudotojų skaičių. 4–6 metų amžiaus vaikų dalyvavimo ikimokykliniame ugdyme kaimo vietovėse rodiklis – 47,6 procento. Tačiau kai kurios savivaldybės nededa pakankamai pastangų, kad padidintų šį dalyvavimo rodiklį.

Papildomumo principo požiūriu, intervencijos priemonių tikslinėms grupėms poveikį sumažina išorinės kokybės kontrolės sistemos trūkumas ir neužtikrintas tęstinumas bei intervencijos priemonių rezultato panaudojimo veiksmingumas. Švietimo, mokslo ir sveikatos apsaugos sektoriuose nėra nacionalinių išorės kokybės kontrolės sistemų, todėl sunku užtikrinti, kad tikslinėms grupėms būtų teikiamos pakankamai geros kokybės paslaugos, kurios gali turėti jiems įtakos. Pavyzdžiui, švietimo kokybę ankstyvojo ugdymo įstaigose privalo užtikrinti ir stebėti ne tik jų steigėjas. Tai reiškia, kad viešosios valdžios institucijos neturi priemonių kontroliuoti teikiamo ugdymo kokybės privačiose ankstyvojo ugdymo įstaigose, nors jos ir gauna valstybės lėšas

už paslaugų teikimą ikimokyklinio krepšelio forma. Be išorinės kokybės kontrolės sistemos, neužtikrinama viešosiose sveikatos priežiūros įstaigose teikiamų paslaugų kokybė.

Dėl intervencijos priemonių tęstinumo ir veiksmingo rezultatų panaudojimo trūkumo ši problema dažniausiai akivaizdi ESIF intervencijos priemonių atveju. Pavyzdžiui, nėra užtikrinta, kad praktinio profesinio mokymo centrai, įkurti naudojant ESIF lėšas, naudojami visu pajėgumu. Nėra skirta lėšų kitų sukurtų produktų veikimui ir nuolatiniam atnaujinimui, pavyzdžiui, besimokančių suaugusiųjų informacinei sistemai.

Dėl įvairių valdžios intervencijos priemonių nuoseklumo aktualus ir koordinavimo trūkumo klausimas, kadangi intervencijos priemonės optimaliai nesuderinamos. Be to, tam tikrų klausimų kyla dėl įvairių vyriausybės intervencijos priemonių, skirtų tai pačiai tikslinei grupei, pasirinkimo. Pavyzdžiui, socialinės rūpybos sektoriuje yra daug įvairių intervencijos priemonių, skirtų tai pačiai tikslinei grupei, kurių teikimo išlaidos, joms suteikti reikalingas laikas ir vartotojų patogumas skiriasi. Kadangi nuoseklumo prasme šio intervencijos priemonės gali būti viena kitą dubliuoti,

dažnai reikia pasirinkti, kokia intervencijos priemonės rūšis turėtų būti taikoma tam tikram asmeniui. Deja, ne visada yra pasirenkamas optimalus intervencijos būdas.

„KIETOJO“ SEKTORIAUS INTERVENCIJOS PRIEMONIŲ ANALIZĖS IŠVADOS

„Kietojo“ sektoriaus intervencijos priemonių (vandens tiekimo ir nuotekų, kietųjų atliekų tvarkymo, energetikos ir energinio efektyvumo, transporto ir komunikacijų, miestų regeneracijos ir atgaivinimo) analizės išvados apima tiek planavimo, tiek įgyvendinimo etapus. Jose pagrindinis dėmesys skiriamas veiksmingumo, prieinamumo, nuoseklumo ir papildomumo kriterijams.

Kalbant apie tokių intervencijos priemonių planavimą, paprastai geriausia planavimo kokybė siejama su ESI lėšomis finansuojamomis intervencijos priemonėmis. Tai yra susiję su tuo, kad ESI lėšas reglamentuojančiuose dokumentuose aiškiai nustatyti formalūs lėšų paskirstymo reikalavimai, įskaitant intervencijos priemonių įgyvendinimo laikotarpį, tinkamas išlaidas, išvestis, rezultatų rodiklius ir t. t. Yra atvejų, kai planavimo

etapą galima patobulinti, tinkamai įvertinus pagrindinius aspektus, pavyzdžiui, finansinę grąžą, poveikį naudotojui ir infrastruktūrai, siekiamus rezultatus ir t. t.

Dabartinės intervencijos priemonių struktūros spragos matyti šiuose pavyzdžiuose: kelių eismo dalyvio mokesčių sistemos (vinječių) kainodaros sistema nustatoma pagal laiką, o ne kilometrus (t. y., kainodaros sistema tinkamai nekompensuoja taršos ar žalos kelių infrastruktūrai), centrinio šildymo tinklo modernizavimas atliekamas be masinio šildymo įrenginių atnaujinimo, o nustatant tarifus neatsižvelgiama į būsimą poreikį atnaujinti (pakeisti) ESI subsidijomis finansuojamą infrastruktūrą.

Be to, vykdant miesto planavimą, priskirtą prie apleistų miesto teritorijų atkūrimo, institucijų bendradarbiavimas gali būti nepakankamas. Už valstybės miestų politikos formavimą atsako aplinkos ministerija, tačiau viešųjų intervencijų priemonės į miesto plėtrą išsisklaidžiusios per kelias atskiras ministerijas. Nėra aiškiai apibrėžtas valdžios institucijų įsipareigojimas dalyvauti įgyvendinant planus.

Yra spragų, susijusių su veiksmingumu, ir jį galima iš esmės padidinti pagerinus koordinavimą tarp suinteresuotų šalių ir sujungus paslaugų administratorius. Vandens tiekimo ir nuotekų sektoriuje veiksmingumą galima būtų padidinti sujungus savivaldybei nuosavybės teise priklausančias vandens bendroves ir prijungus naujų vartotojų. Transporto ir komunikacijos sektoriuje keleivių vežimo viešųjų paslaugų teikimo veiksmingumą galima padidinti geriau koordinuojant šias paslaugas (įvedus vieną bilietą ir pašalinus nuolaidų tam tikroms grupėms skirtumus). Energetikos ir energinio efektyvumo sektoriuje šilumos tinklo atnaujinimo poveikio veiksmingumas būtų gerokai didesnis, jei taip pat būtų būtų atnaujinti ir šildymo įrenginiai gyvenamuosiuose pastatuose. Taip pat yra spragų dėl infrastruktūros pertekliaus naudojimo (pvz., per didelio pajėgumo geležinkelio riedmenų naudojimas keleivių vežimui geležinkeliu arba centralizuoto vandentiekio tinklo atnaujinimas ar pratęsimas rajonuose, kuriuose galima naudoti vietas vandentiekio ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą).

Prieinamumo prasme kai kurios intervencijos priemonės neatitinka tikslinės grupės poreikių. Tarp tokių pavyzdžių yra netinkamai suprojektuoti finansinių priemonių valdytojams siūlomi valstybi-

niai pastatai, netinkamos viešojo transporto tikslinės sritys arba vandentiekio tinklo atnaujinimas (išplėtimas), aiškiai numatytas, kaip bus prijungti nauji vartotojai.

Kai kuriais atvejais intervencijos priemonėms trūksta paklausos, iš dalies dėl paskatų trūkumo. Pavyzdžiui, energetikos ir energinio naudojimo efektyvumo sektoriuje valstybinių pastatų valdytojams trūksta paskatų atnaujinti savo pastatą (šiuo tikslu naudojant finansinius instrumentus), vandens tiekimo ir nuotekų sektoriuje trūksta paskatų prisijungti prie centrinio tinklo, o kietųjų atliekų tvarkymo sektoriuje trūksta paskatų rūšiuoti atliekas.

Kalbant apie papildomumą, būta atvejų, kai naudotojams galėjo būti užtikrinti geresni rezultatai, tačiau nepakankamas skaidrumas buvo viena iš priežasčių, lėmusių nepakankamus rezultatus (pvz., kelių tiesimo ir priežiūros ar atliekų apdorojimo atveju).

Didelis veiklos išlaidų kapitalas ne visada užtikrina norimus rezultatus. Pavyzdžiui, kai kurie ekspertai teigia, kad veiksmingesnis sprendimas būtų atnaujinti šildymo įrenginius gyvenamuosiuose pastatuose, ir tik tada tęsti pastatų fasadų atnaujinimą. Kiti pavyzdžiai apima investicijas į mechaninę

biologinę infrastruktūrą (nors pastatyta reikiama infrastruktūra, deginamos kai kurios gyventojų neišrūšiuotos atliekos), keleivių vežimą geležinkeliais (kurie naudojami aptarnauti labai mažą keleivių srautą kai kuriuose maršrutuose) arba investicijas į vandentiekio tinklo pratęsimą, kuriuo prijungiami nauji vartotojai.

Kalbant apie nuoseklumą, yra atvejų, kai viena intervencijos priemonė sumažina kitos intervencijos priemonės poveikį. Pavyzdžiui, sumažintas PVM už šildymą ir karštą vandenį sumažina paskatas atnaujinti daugiabučius; du atliekų deginimo projektai, kuriuos planuojama pradėti 2020 m., gali viršyti atliekų deginimo paklausą ir gali sumažinti perdirbtų atliekų proporcijas; pratęsiant vandentiekio tinklą, kyla sunkumų prijungti naujus vartotojus dėl esamo reglamentavimo.

VALDŽIOS INTERVENCIJOS PRIEMONIŲ KROATIJOJE PATIRTIS IR IŠVADOS

Devynių sektorių (miestų atnaujinimo ir atgaivinimo, kietųjų atliekų tvarkymo, vandentiekio ir nuotekų valymo, transporto ir ryšių, energetikos ir energijos efektyvumo, sveikatos priežiūros, socialinės apsaugos, švietimo ir mokslo, kultūros ir turizmo) viešųjų

intervencijų analizės išvados apima planavimo ir įgyvendinimo etapus ir ypatingą dėmesį skiria planavimo, veiksmingumo, prieinamumo, nuoseklumo ir papildomumo kriterijams.

Analizuojant planavimą, paaiškėjo, kad visi sektoriai, išskyrus švietimo ir mokslo, kurie buvo vertinami kaip gerai suplanuoti, buvo suplanuoti vidutiniškai arba prastai. Tai daugiausiai lėmė nepakankamas viešųjų paslaugų valdymas, kuomet neegzistuoja baziniai kriterijai ir neplanuojamas atsakomybės pasidalinimo tarp skirtingų valdžios lygių. Būtent tai būdinga kietųjų atliekų tvarkymo sektoriui. Be to, daugumoje sektorių trūksta rezultatų rodiklių ir neplanuojamos jų siektinos vertės, ir tai neleidžia sistemingai stebėti ir vertinti intervencijos priemonių, ypač sveikatos apsaugos, socialinės apsaugos, švietimo ir mokslo srityse. Kalbant apie energetikos ir energijos naudojimo efektyvumo, transporto ir komunikacijos, vandens tiekimo ir nuotekų sektorius, pagrindiniai planavimo klausimai kyla dėl politinių priešasčių (prasto valstybinių įmonių organizavimo ir valdymo, kurį dažnai lemia nepotizmas darbo santykiuose, korupcija, neįgyvendintos suplanuotos priemonės ir būtini pertvarkymai, ir t. t.), kurie silpnina sektorius. Atlikus bendrą visų

sektorių apžvalgą, galima daryti išvadą, kad daugumoje sektorių planavimas nacionaliniu lygmeniu yra geras strateginių ilgalaikių ir trumpalaikių tikslų prasme, tačiau beveik visuose sektoriuose nepakankamai planuojamos intervencijos priemonės, ir tai reiškia, kad nėra aiškaus plano ir priemonių pasiekti strateginius tikslus. Tai ypač akivaizdu kultūros ir turizmo sektoriuje. Apskritai, dėl ESIF finansavimo planuojamos intervencijos priemonės rodo, kad vidutinio visuose sektoriuose planavimas yra vidutinis.

Veiksmingumo prasme visuose sektoriuose matyti vidutinis arba mažas veiksmingumas. Miestų atnaujinimo ir atgaivinimo sektoriuje taip yra daugiausia dėl to, kad lėšos skiriamos tik ribotam skaičiui teritorijų, todėl dabartinės investicijos apima tik 5 proc. apleistų vietovių, be to, privačios įmonės negali rinkoje konkuruoti su viešųjų paslaugų teikėjais vienodomis sąlygomis. Atrodo, kad kietųjų atliekų tvarkymo sektoriuje komunalinių atliekų surinkimas ir šalinimas yra neveiksmingas dėl išsibarsčiusių vietos įmonių valdymo lygių, o perdirbimo aikštelių padėtis yra daug geresnė, nes jų valdymas labiau struktūrizuotas. Sveikatos priežiūros sektoriuje, taip pat kultūros ir turizmo sektoriuje veiksmingumas yra mažas visų pirma dėl itin centralizuotų

viešųjų paslaugų, kurias teikia labai mažai privačių operatorių, ir jos mažiau reaguoja į rinkos paklausą ir poreikius. Vandentiekio ir nuotekų šalinimo sektoriuje veiksmingumas nepakankamas todėl, kad komunalinių paslaugų įmonės regiono ar vietos lygiu veikia su dideliu skaičiumi paslaugų teikėjų ir prastai išvystyta vandentiekio ir sistema kaimo vietovėse, o tai reiškia, kad pasiūla neatitinka paklausos. Švietimo ir mokslo bei socialinės apsaugos sektoriuose pastebimas nesugebėjimas tenkinti bendrąją paklausą (pvz., mokslinių tyrimų paramos, socialinės globos pagyvenusiems žmonėms ir neįgaliesiems paslaugos). Be to, socialinės apsaugos sektorius taip pat patiria galimą šalutinį poveikį, susijusį su gavėjų priklausomybės sindromu. Kita vertus, didžioji dauguma ESIF intervencijos priemonių švietimo ir mokslo sektoriuje yra ankstyvosios stadijos, todėl sektoriaus veiksmingumas dar bus nustatytas pasiekus planuotus rezultatus. Transporto ir ryšių sektoriuje mažiausias veiksmingumas matyti geležinkelių transporto sektoriuje, kur rinkoje dominuoja itin neveiksmingos valstybinės bendrovės, o valstybė padengia milijardus nuostolių dėl sumažėjusio geležinkelių naudojimo (prarasta 39 proc. krovinių per 10 metų ir 40 proc. keleivių per 3 metus) ir žymiai suprastėjusios paslaugų kokybės. Be to,

valstybinės kelių įmonės taip pat yra labai nestabilios, ir tai lemia prastą kelių sektoriaus veiksmingumą. Energetikos ir energijos naudojimo efektyvumo sektorius kenčia nuo didelės galutinių vartotojų naštos, o jame įvedamos priemonės (pvz., skirtuvai šildymo sektoriuje) neleidžia sutaupyti ir nedidina veiksmingumo. Veiksmingumo gerinimui šiame sektoriuje būtinos didelės kapitalo investicijos į gamybos įrenginius, tinklą ir galutinių vartotojų įrangą. Apibendrinant galima teigti, kad daugumoje sektorių veiksmingumo trūkumas akivaizdus visų pirma dėl politinių priešasčių ir gali nulemti blogą intervencijos priemonių planavimą, taip pat labai centralizuotas valdžios paslaugas, trukdančias konkurencijai rinkoje, dėl kurios pagerėtų paslaugų teikimo kokybė ir veiksmingumas.

Dėl prieinamumo jokių reikšmingų problemų nėra, tačiau kai kuriuose sektoriuose visgi matyti kai kurių prieinamumo problemų. Kietųjų atliekų tvarkymo sektoriuje pagrindinis iššūkis yra prasta kokybė, kurią lemia reikšmingi paslaugų prieinamumo skirtumai vietos lygmeniu tam tikrose vietovėse (pvz., neturtingų kaimų vietovėse.) Sveikatos priežiūros sektorius atrodo prieinamas visų pirma dėl nemokamos sveikatos priežiūros valstybės lėšomis,

LENTELĖ. FINANSINIŲ PRIEMONIŲ POTENCIALO VERTINIMO KRITERIJAI.

Šaltinis: „BGI Consulting“ ir kt., 2017 m.

PAGRINDINIAI KRITERIJAI	PASIŪLOS ŠALIS (Paslaugų teikėjai)	PAKLAUSOS ŠALIS (Naudotojai)
PREKIŲ (PASLAUGŲ) KAINODAROS SISTEMA	Kainos nustatymas, išlaidų mažinimas, pvz., efektyvus energijos naudojimas	Elastingumas, prieinamumas (įskaitant pajamas)
REGLAMENTAVIMO IR VALDYMO SISTEMA	Paslaugų teikimo taisyklės ir institucinė aplinka, įskaitant, pvz., prieigą prie rinkos, nuosavybės taisyklės, kokybės reikalavimus	Informacija apie kainą, prekes ir paslaugas, pasirinkimą, paskatas, pvz., mokesčiai
RINKOS POTENCIALAS	Įvestis, įskaitant kainas, rinkos dalyvius, technologijas, inovacijas	Esami ir būsimi poreikiai, lengvatos
ATSKAITOMYBĖS SUVOKIMAS	Našumo rodikliai (duomenys), skundų mechanizmai, kiti įrankiai	Rinkos mechanizmų paramos (informavimo) veikla
PAJĖGUMAS	Techniniai ir valdymo įgūdžiai, paskatos, praeities patirtis	Informacija (pripažinimas rinkoje)

tačiau tai sukelia neigiamą šalutinį poveikį – per didelį vartojimą ir neveiksmingą sveikatos priežiūros paslaugų naudojimą, taip pat prieinamumo problemas, kadangi susidaro ilgi laukiančiųjų sąrašai, žmonės yra priversti rinktis privačias medicinos paslaugas. Švietimo (aukštojo mokslo ir neformaliojo suaugusiųjų ugdymo), kultūros ir turizmo (muziejų, teatrų ir t. t.) sektoriuose paslaugos neprieinamos mažas pajamas gaunantiems namų ūkiams, ir jomis daugiausia naudojasi didesnių pajamų namų ūkiai.

Papildomumo principo požiūriu, dauguma intervencijos priemonių daro arba gali daryti (jei jos numatytos neseniai) teigiamą poveikį tikslinėms grupėms, darbo vietų kūrimui arba galimų darbo vietų kūrimui. Tačiau daugumoje sektorių poveikis kapitalo investicijoms yra mažas arba jo visai nėra.

Nuoseklumo požiūriu, beveik visuose sektoriuose nėra jokių prieštaraujančių ar pakeičiančių intervencijos priemonių, išskyrus vandentiekio ir nuotekų sektorių. Švietimo ir mokslo sektoriuje dauguma intervencijos priemonių iš tiesų viena kitą papildo.

Didžiausia problema, kuri, atrodo, turi įtakos veiksmingumui ir bendriems visų sektorių rezultatams – tai griežtai centralizuotas

paslaugų teikimas. Nevienodos sąlygos taikomos viešiesiems ir privatiems paslaugų teikėjams (sveikatos apsaugos, švietimo, kultūros srityje) arba rinką yra monopolizavę vieši teikėjai (geležinkelių transporto, vandentiekio, energetikos srityse), ir tai lemia blogą pasiūlos ir paklausos santykį ir kokybę, kadangi neegzistuoja reali konkurencija. Išanalizavus intervencijos priemones devyniuose sektoriuose (miestų regeneravimo ir atgaivinimo, kietųjų atliekų tvarkymo, vandens tiekimo ir nuotekų valymo, transporto ir komunikacijos, energetikos ir energijos efektyvumo, sveikatos priežiūros, socialinės apsaugos, švietimo ir mokslo, kultūros ir turizmo) pateiktos išvados apima planavimo ir įgyvendinimo etapus ir ypatingą dėmesį skiria planavimo, veiksmingumo, prieinamumo, nuoseklumo ir papildomumo kriterijams.

FINANSINIŲ PRIEMONIŲ NAU- DOJIMO POTENCIALAS

GALIMO AKTYVESNIO FINANSINIŲ PRIEMONIŲ NAUDO- JIMO LIETUVOJE IR KROATIJOJE KRITERIJAI

Pagal intervencijos priemonių, susijusių su viešosiomis paslaugomis ir aptarnavimu, analizės metu surinktus duomenis buvo vertinama, kaip įvairios intervencijos priemonės, susijusios su viešosiomis paslaugomis ir aptarnavimu, atitinka kriterijus, rodančius, kad galima taikyti finansines priemones. Išsamiai apžvelgus metodinę literatūrą, buvo nustatyti ir toliau kuriami kai kurie pagrindiniai galimo finansinių priemonių taikymo kriterijai.

Visi nustatyti kriterijai yra susiję su svarbiausiu pajamų skyrimo principu. Tai yra pagrindinis elementas, į kurį būtina atsižvelgti

vertinant finansinės paramos, kuri turi būti teikiama vykdamas viešąją politiką, rūšį. Pavyzdžiui, pagal ESIF aiškiai pripažįstama, kad kai grynosios pajamos tam tikromis sąlygomis naudojamos sumažinti paramos gavėjams suteiktos paramos sumą, priešastis yra ta, kad pelningoms investicijoms reikia mažiau finansinės paramos iš valstybės lėšų.¹ Kai svarstoma parama, teikiama per finansines priemones, pagrindinė sąlyga yra pajamų davimas galutiniam gavėjui, kad šis galėtų grąžinti gautas lėšas.

Tyrimas, atliktas pagal pirmiau nurodytus kriterijus, suteikė galimybę padaryti išvadą dėl galimybių nustatyti FP konkrečių analizės paslaugų finansavimui ir teikimui.

¹Remiantis šiuo klausimu atlikto tyrimo duomenimis, žr. CSIL, t33 (2015 m.), Tyrimas, siekiant nustatyti fiksuoto dydžio pajamų procentines dalis sektoriams ar subsektoriams IRT, RDI ir energijos vartojimo efektyvumo srityse, taikomoms grynujų pajamų generavimo operacijoms, kurias bendrai finansuoja 2014-2020 m. Europos struktūrinių fondų ir investicijų fondai (ESI fondai).

NUSTATYTŲ FINANSINIŲ INSTRUMENTŲ VEIKSMINGUMAS IR JŲ DERMĖ SU KITOMIS VIEŠŲJŲ INTERVENCIJŲ PRIEMONĖMIS

Finansiniai instrumentai nėra skirtos vien tik viešosios intervencijos priemonių sutrikimams ar neveiksmingumui spręsti. Arba, kitokiu požiūriu, nesugebėjimas pasiekti politikos tikslų kartais gali rodyti, kad finansinės priemonės numatytos nepakankamai veiksmingai.

- Tačiau tam tikrais atvejais finansinės priemonės gali padidinti valstybės finansinės paramos veiksmingumą ir padėti pasiekti politikos tikslų, t. y., valstybinių išteklių trūkumo ir didesnės ekonominės, socialinės naudos atvejais, ypač kai yra nepasiektų politikos tikslų.
- Išankstinė finansinių priemonių sąlyga yra aiški, nuosekli ir nuspėjama norminė bazė.
- Dotacijas galima pritaikyti finansinių priemonių projektams, kurie tik iš dalies tinka tokios rūšies paramai. Pavyzdžiui, kalbant apie miesto projektus, dotacijos gali padėti įveikti plėtros kliūtis, pavyzdžiui, nukenksminti teritoriją ar parengti

pagrindinę infrastruktūrą. Be to, jos gali būti naudojamos finansuoti investicijas, kurių reikia norint sėkmingai įgyvendinti konkretų projektą, tačiau numatoma, kad uždirbs ribotas pajamas arba visai neuždirbs pajamų, pvz., viešosios erdvės.

- Galimos paramos per finansines priemones rizikos mažinimui svarbios viešosios intervencijos, kuriomis teikiama parama galutiniams gavėjams. Pavyzdžiui, finansinės priemonės gali nepasiekti norimo tikslo, nes tai yra pernelyg rizikinga arba dėl paklausos stokos: galimas sprendimas – numatyti tinkamas finansinių instrumentų paskatas ir paramą siekiamam tikslui, kad būtų didinama paklausa.
- Kai paslaugos yra susijusios su „finansavimu energijos vartojimo efektyvumo didinimui vartotojo lygmeniu“ Lietuvos viešajame ir privačiame sektoriuje, kuriame jau naudojamos finansinės priemonės, nustatyta galimybė pridėti subsidijų komponentą. Toks derinys galėtų padidinti atnaujinimo projektų paklausą ir suteikti galimybę taupyti energiją, kuri vis dar taupoma mažai.

OPTIMALI FINANSINIŲ PRIEMONIŲ VIETA IR VAIDMUO TARP KITŲ VIEŠŲJŲ INTERVENCIJOS PRIEMONIŲ

- Finansinių priemonių vaidmenį pirmiausia lemia viešųjų intervencijų finansavimo pobūdis. Taigi, finansiniai instrumentai atlieka viešųjų intervencijų finansavimo vaidmenį, ir jų tinkamumas paprastai lyginamas su kitų intervencijų tinkamumu.
- Optimalus finansinių priemonių naudojimas nustatomas atlikus skaičiavimus sektoriaus ir valdžios lygmeniu, atsižvelgiant į turimus išteklius ir siekiamus politikos tikslus.
- Literatūroje identifikuojama erdvė finansinių priemonių rinkos nepakankamumo (kai poreikių netenkina standartiniai finansavimo produktai) ar nesėkmingo valdžios intervencijos priemonių taikymo (kai viešosios intervencijos priemonės nepakankamai tenkina poreikius) atveju.
- Finansinių priemonių paramos tinkamumas mažiau akivaizdus, kai viešojoje infrastruktūroje teikiamos pagrindinės paslaugos (patiriant dideles investicijų išlaidas, kurias tik iš dalies gali padengti tiesioginės naudotojų išmoko), arba kai prie

mažesnių pajamų prisideda prieinamumo problemos, pvz., kai teikiamos paslaugos, skirtos pažeidžiamoms žmonių grupėms arba socialinės atskirties rizikos žmonėms.

SEMINARAI IR RENGINIAI

SEMINARAS ZAGREBE

2017 m. liepos 14 d. Kroatijoje surengtame seminare buvo aptartas valdžios intervencijos priemonių poreikis įvairiuose politikos sektoriuose ir galimybė taikyti finansines priemones. Diskusijose dalyvavo 25 dalyviai iš Kroatijos ir Lietuvos, atstovaujantys ministerijoms, kurios yra atsakingos už ESIF įgyvendinimą bei kitų institucijų atstovai. Seminaro metu dalyviai buvo supažindinti su mokslinių tyrimų projektu – valdžios intervencijų priemonių priskyrimą ir klasifikavimą bei finansinių priemonių ir kitų viešųjų intervencijų priemonių nuoseklumą.

SEMINARAS VILNIUJE

Finansinių priemonių vaidmuo ir vieta bei finansinių priemonių, kaip viešųjų intervencijų, sėkmingo diegimo prielaidos buvo aptartos rugsėjo 19 d. Vilniuje. Seminare dalyvavo 43 atstovai iš sektorių ministerijų bei finansų įstaigų, akademikai iš Kroatijos ir Lietuvos. Seminare vyko pristatymai, kuriuose buvo pateikta informacija apie tyrimo rezultatus, finansinių priemonių, kaip viešųjų intervencijų taikymo pavyzdžiai ir finansinių priemonių įgyvendinimo įvairiomis nacionalinėmis aplinkybėmis pavyzdžiai. Be to, skirtingi dalyviai buvo kviečiami pasidalinti savo patirtimi, susijusia su finansinėmis priemonėmis.

Role of financial instruments

- * Attract investments - ^{in context of decreasing public resources} leverage effect
- * Increase efficiency
- * change behaviour of final recipients

Optimal use of financial instruments

- * complement gov. intervention to fill in the financial gap (cooperation is key)
- * Overcome borrower limitations (municipalities / PPP)

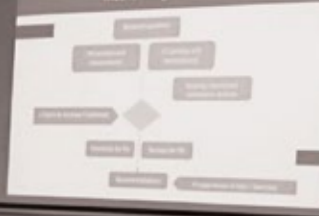
Presentation on value added of ESIF financial instruments

Enhancement capacity of financial instruments application in consistency with other forms of public intervention

Jonona Durnelyte, European Investment Bank

Moscow, 19 September 2017

Methodological process

PAGRINDINĖS SEMINARŲ ĮŽVALGOS

Seminaruose mokslinių tyrimų grupė gavo vertingų įžvalgų apie situacijas ir aplinkybes, kuriomis Lietuvos ir Kroatijos valdžios institucijos norėtų skatinti naudoti finansines priemones. Toliau apibendrinta seminaruose įgyta patirtis, susijusi su finansinių priemonių naudojimo skatinimu Lietuvoje ir Kroatijoje.

- Abiejose šalyse reikia toliau tirti finansinių instrumentų naudojimą, kadangi yra mažiau valstybinių lėšų, kurias galima naudoti viešųjų paslaugų teikimui.
- Abiejose šalyse reikia įvertinti finansinių priemonių pridėtinės vertės poreikį konkrečiuose politikos sektoriuose, atsižvelgiant į esamas viešosios intervencijos priemones.
- Abiejose šalyse rinkos nepakankamumas ir neoptimalios investavimo situacijos įvairiuose politikos sektoriuose yra panašios. Šių dviejų šalių institucinės sistemos, įskaitant valdžios intervencijos priemones, kuriomis siekiama spręsti rinkos nepakankamumą, yra panašios.
- Abiejose šalyse prieš svarstant galimus finansinių priemonių pateikimo ir valdymo variantus, svarbu atlikti rinkos įvertinimą.
- Abiejose šalyse naujų finansinių priemonių įvedimas yra iššūkis, atsižvelgiant į aplinkybes, kuriomis galutiniai gavėjai gali būti priklausomi nuo dotacijos. Būtina pakeisti galutinių gavėjų ir atsakingų ministerijų, dalyvaujančių ESIF priemonėse, mąstyseną.
- Abiejose šalyse fondas gali būti laikomas tinkamesne pateikimo galimybe, suteikiančia galimybę išvengti daugybės smulkių fondų, kuriuos steigiant patiriamos didelės valdymo išlaidos ir mokesčiai.
- Kroatijoje poreikis tirti finansinių priemonių taikymo galimybes aktualesnis yra didelio potencialo sektoriuose, t. y., sektoriuose, kuriuose uždirbama pajamų ar sutaupoma išlaidų, susijusių su verslo investicijomis į mokslinius tyrimus ir plėtrą, plačiajuosčio ryšio tinklo plėtra, mikroįmonių, mažų ir vidutinių įmonių parama, investicijomis į infrastruktūrą, miestų ir teritorijų plėtra.
- Lietuvoje poreikis tirti finansinių priemonių taikymo galimybes aktualesnis yra sektoriuose, kuriuose turima mažiau patirties ir gerosios praktikos pavyzdžių nei kitur Europoje, t. y., paskolos kultūros paveldui priskirto turto atnaujinimui, paskolos ir garantijos vandentiekio ir kelių infrastruktūrai, mokslinių tyrimų ir plėtros skatinimui. Finansinės priemonės šiuose sektoriuose gali sutapti su bendru viešųjų paslaugų teikimu ir joms būtini specifiniai pateikimo ir valdymo sprendimai, pavyzdžiui, viešojo ir privataus sektoriaus partnerystė.

valdžios intervencijų priemonės, kad geriausiai išspręstų rinkos nepakankamumo ir vyriausybės nesėkmių problemą.

KONFERENCIJA „VIEŠŪJŲ INTERVENCIJOS PRIEMONIŲ, SKIRTŲ FINANSINIŲ PRIEMONIŲ POTENCIALUI PANAUDOTI, DERINIO STIPRINIMAS“

Pagrindinės šio projekto išvados ir rekomendacijos pateiktos dviejose baigiamosiose konferencijose „Viešųjų intervencijos priemonių, skirtų finansinių priemonių potencialui panaudoti, derinio stiprinimas“. Viena vyko Lietuvoje (2018 m. sausio 18 d.), kita – Kroatijoje (2018 m. sausio 25 d.). Kiekviena iš jų skirta 100-ai dalyvių. Konferencijos bus sudarytos iš įvairių pristatymų ir diskusijų. Be to, konferencijos suteikia galimybę užmegzti kontaktus su dalyviais, susijusiais su finansinių priemonių įgyvendinimu.

Konferencijų tikslas – suteikti daugiau įžvalgų apie viešųjų intervencijų priemonių nuoseklumą, veiksmingumą ir poveikį. Be to, diskutuota apie galimybę naudotis finansinėmis priemonėmis, kurią suteikia geresnė viešosios intervencijos priemonių pusiausvyra. Buvo pristatyta dabartinė Lietuvos ir Kroatijos viešųjų intervencijos priemonių padėtis, taip pat ir finansinių priemonių naudojimo, kartu su esamomis viešosiomis intervencijos priemonėmis, vaidmuo ir naudojimo galimybės.

MOKYMŲ SESIJA „VIEŠŪJŲ INTERVENCIJOS PRIEMONIŲ, SKIRTŲ FINANSINIŲ PRIEMONIŲ POTENCIALUI PANAUDOTI, DERINIO VERTINIMAS“

Vykdam šį projektą, įvyko keturios mokymų sesijos: dvi Lietuvoje (2018 m. sausio 16 d., 2018 m. sausio 17 d.) ir dvi Kroatijoje (2018 m. sausio 23 d., 2018 m. sausio 24 d.). Kiekvienoje sesijoje dalyvavo apie 30 dalyvių. kursuose gali dalyvauti 40 dalyvių. Organizuojamuose mokymuose buvo pristatytos ir aptartos projekto išvados, dalijamasi žiniomis apie valdžios intervencijas ir finansines priemones su kitomis ministerijomis, institucijomis. Mokymuose vyko įvairūs pristatymai, diskusijos ir interaktyvūs užsiėmimai.

Mokymų sesijos tikslas – ištirti viešųjų intervencijų veiksmingumą ir efektyvumą įvairiuose politikos sektoriuose. Konkrečiau, seminaro tikslas – bendrai įvertinti dabartines viešąsias intervencijas, apsvarstyti, kaip turėtų būti organizuojamos

ASMENYS RYŠIAMS DĖL PROJEKTO IR PAGRINDINIŲ JO PRISTATYMŲ:

PRAŠOME NEDVEJOJANT TEIRAUTIS DĖL PROJEKTO IR KITŲ SU JUO SUSIJUSIŲ KLAUSIMŲ.

VŠĮ CENTRINĖ PROJEKTŲ VALDYMO AGENTŪRA (CPVA)

S. Konarskio g. 13,
LT-03109 Vilnius, Lietuva
Telefonas +370 5 249 9230
Faksas +370 5 251 4401
El. paštas dinfo@cpva.lt

JŪRATĖ LEPAVDINIENĖ DIREKTORIAUS PAVADUOTOJA

Telefonas +37052191339
j.lepardiniene@cpva.lt

JEKATERINA ŠARMAVIČIENĖ VIEŠOSIOS IR PRIVAČIOS PARTNERYSTĖS SKYRIAUS VADOVĖ

Telefonas +37052191424
j.sarmaviciene@cpva.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Lukiškių g. 2,
01512 Vilnius, Lietuva
Telefonas +370 5 239 0000
Faksas +370 5 279 1481
El. paštas finmin@finmin.lt

RŪTA DAPKUTĖ-STANKEVIČIENĖ ES INVESTICIJŲ DEPARTAMENTO DIREKTORIAUS PAVADUOTOJA

Telefonas + 37052194436
ruta.dapkute@finmin.lt

REGIONINĖS PLĖTROS IR ES FONDŲ MINISTERIJA

Miramarska cesta 22,
10000 Zagrebas, Kroatija
Telefonas +385 01 6400 600
El. paštas fondovi@mrrfeu.hr

MARINA BUZA-VIDAS VEIKLOS PROGRAMŲ ĮGYVENDINIMO IR FINANSINIŲ PRIEMONIŲ SEKTORIAUS VADOVĖ

Telefonas + 385 01 6446 653
marina.buza-vidas@mrrfeu.hr

UAB „BGI CONSULTING“

Didžioji g. 25-6
LT- 01128 Vilnius
Telefonas +370 5 215 3969
El. paštas info@bgiconsulting.lt
www.bgiconsulting.lt

JONAS JATKAUSKAS DIREKTORIUS

Telefonas +370 5 215 4075
jonas@bgiconsulting.lt

UAB „BGI Consulting“ Verslas | Vyriausybė | Inovacijos | Didžioji g. 25-6, LT-01128 Vilnius, Lietuva

Tel. + 37052154075 | faks. + 370 5 215 4837 | info@bgiconsulting.lt | www.bgiconsulting.lt

